

מעדני אשר

גיליון תכ"ח
(שנה ט')
פרשת כי תצא תשע"ב

י"ל ע"י
מכון "מעדני אשר"

הודעה משמחת

אפשר לטמוע שיעורים מ"מעדני אשר" ע"י מערכת קול הלשון 03-6171111
לאידיש 311-12 ללשון הקודש: 111-47

חתן שאינו מוצא מי שילוח אותו האם פטור מלהתפלל בבית הכנסת?

בפרשתו כ"ב י"ג כי יקח איש אשה.

איתא בפרקי דרבי אליעזר פרק ט"ז חתן דומה למלך מה מלך אינו יוצא לשוק לבדו אף חתן אינו יוצא לשוק לבדו, חזינן דהטעם שאסור לצאת מביתו זה משום דדומה למלך.

ויש שסוברים דהטעם שאסור לחתן לצאת יחידי: משום דאיתא בגמ' ברכות נ"ד ע"ב דחתן צריך שמירה, וברש"י דמקנאה מתגרה בו המזיק, וברבינו יונה כתב משום שהשטן מקטרג בשעת שמחה, וכיון שצריך שימור ממילא שלא יצא יחידי, כך בערוך השולחן אבן העזר סימן ס"ד סעיף ג'.

וכן פסק הרמ"א אה"ע סימן ס"ד ס"ק א' דחתן אסור לצאת יחידי מביתו.

יש לחקור חתן שאין לו מי שילוח אותו לבית הכנסת האם פטור מתפלה בבית הכנסת או דילמא אינו פטור.

הנה בט"ז אורח חיים סימן קל"א ס"ק י', וכן במשנה ברורה אור"ח סימן קל"א ס"ק כ"ו כתבו דכל ז' ימי משתה לא יבוא החתן לבית הכנסת, מטעם שלא ימנעו לומר תחנון בגללם, לפי דבריו אין שאלה כלל.

ולענין הלכה: לא נוהגים כהט"ז והמשנה ברורה אלא הולך חתן להתפלל בבית הכנסת, כך כתב בשו"ת להורות נתן חלק ח' סימן צ"ו, וכן בשו"ת תשובות והנהגות חלק ג' סימן נ"ב, וכן כתב בארוחת רבינו חלק ג' ע"מ ר"י בשם החזון איש, לפי זה יש לחקור כשאינו לו שומר האם חייב ללכת.

הנה בפרישה אה"ע סימן ס"ד ס"ק א' מובא בבית שמואל כתב מה שנשתרבב הנהגה שאינו יוצא החתן לבית הכנסת כל שבעה ימים, כי אין בנמצא שילווחו אותו מביתו לבית הכנסת ומבית הכנסת לביתו.

ובהליכות שלמה הלכות תפלה פרק ה' ס"ק ז' כתב חתן שאינו מוצא מי שילווחו בדרכו, אין לו להימנע מללכת להתפלל בצניבור, הואיל ובזמננו שכיחי רבים ברחוב, אולם בדאפשר ודאי שיש להקפיד.

ובספר מעשה איש חלק ב' ע"מ קל"ז מביא בשם החזון איש דכשהולך לבית הכנסת יש להקל שיכול ללכת לבדו, משום דשומר מצוה לא ידע דבר רע.

שני חתנים שהולכים יחד האם צריכים שמירה?

הנה בשו"ת שבט הקהתי חלק ד' סימן שט"ז להגאון המפורסם רבי שמאי גראס שליט"א דומ"צ מחזיקי הדת מרבני המערכת, הובא בגליון הנפלא עלים לתרופה גליון תכ"ה במדור על אורח כתב להעיר: דלפי מה דאיתא בפרקי דרבי אליעזר דהטעם שהחתן לא ילך לבד משום שחתן דומה למלך, לפי זה אם יש שני חתנים לא נעשו שומר אחד על השני אלא צריכים ליווי, שהרי שני מלכים גם אין הולכין בלי ליווי.

ומסיק: דשני חתנים אינם צריכים שומרים, וכמו שהחתן וכלה כשהולכים אינם צריכים שומרים דאחד שומר על השני, א"כ ה"ה הכא.

ובספר הנפלא גם אני אודך חלק ב' סימן ע"א, לידידי הגאון רבי גמליאל הכהן רבנוביץ שליט"א העיר להגרש"ק גראס שליט"א דלצד ששני חתנים צריכים שומר: יש לעיין אם שני חתנים אלו צריכים שני שומרים או שמספיק שומר אחד לשניהם, דלכאורה צריך כל חתן שומר בנפרד, דהדרך שאם יש שני מלכים, כל מלך בא בליווי משלו.

וענה לו הנ"ל: דאינו דומה למלך ממש, לכן די בשומר אחד.

האם ילד קטן יכול להיות שומר לחתן?

יש לחקור האם קטן יכול להיות שומר על החתן או דילמא אינו יכול.

מעדני אשר: לכאורה לפי הטעם דחתן צריך מלוה משום דדומה למלך, א"כ מיסתבר דקטן אינו יכול להיות שומר, דמלך אין דרכו ללכת בקטנים, ואפשר דאינו דומה ממש לענין זה.

ובספר הקטן והלכותיו חלק א' ע"מ 19 שאלה ל"ב מביא ששאל את הגר"ח קניבסקי שליט"א האם קטן יכול לשמש כשומר, והאם יש הבדל בין קטן לקטנה, ומסיק אין הבדל ושניהם כשירים.

ויש להביא ראיה לזה: מהא דאיתא במשנה תמיד פרק א' משנה א' בית אבטינס ובית הניצוץ, הרובים היו שומרים שם, ופירש המפרש רובים היינו שלא הגיעו לבן שלש עשרה שנה דאין עובדין עבודה, מבואר להדיא דמצות שמירת המקדש נתקיימה גם בקטנים, א"כ אפשר דה"ה הכא, כך העיר לי הגאון שמואל יעקב לנדא שליט"א דומ"צ ביהמ"ד יד כהן בעלזא בית שמש, ובספר מעדני אשר פרשת קורח תשס"ט אריכות האם קטן יכול להיות שומר.

גליון זה נודב ע"י ידידינו הנגיד הנכבד
הרב יצחק משה צימרמן שליט"א לזנדון
לרגל שמחת היכנסת בנו היניק והכים
כמר אברהם ברוך נ"י
לעול התורה והמצוות

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת ממנו ומכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו הנדיב הנכבד
הרב דניאל עפשטיין שליט"א פלטבוש
לרפואת אביו
הרב משה יעקב בן ביילא רבקה שליט"א
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות בלימוד התורה
יקוים בו הבטחת התורה
משלי ג' ח' רפאות תהי לשרף ושקוי לעצמותיך

האם הקהל צריך לעמוד בחופה כשאומרים שבע ברכות וכן כשהחתן הולך בדרך או כשעולה לתורה?

הנה הכנסת הגדולה אה"ע סימן ס"ב הגהת הטור אות ב' כתב מנהג קושטא וארץ המערב לעמוד כל העם בשעת ברכת חתנים, שהם ז' ברכות, והטעם לכבוד החתן והכלה שהם עומדים, והחתן דומה למלך כמו דאיתא בפרקי ר' אליעזר ס"פ טו ושמעתי שבעיר שאלוניקי לא נהגו לעמוד, ולא ידעתי למה, ובבואי למקומות אלו מצאתי המנהג כמו בשאלוניקי, ונהגתי בעצמי לקום, וגם כל העם בראותם שקמתי על עמדם יעמודו, זולת קצת ת"ח שלא ידעו ולא יבינו אפילו במסכת כלה ולא שמשו ת"ח כלל, אבל במקום שנהגו לעמוד, זה שאינו עומד, עובר על מה שכתוב לא ישב בין העומדים, ושוב הוגד לי כי בספר הפליאה כתוב שיש לעמוד בשעה שמברכין ז' ברכות לילה, ומן הטעם שכתבתי.

ובמהריק"ש בהגהותיו ערך לחם אה"ע סי' ס"א כתב, ברוב המקומות מברכים שבע ברכות בחופה מעומד, וצ"ע למה נהגו כן, ואם לכבוד החתן והכלה, למה ברכת אירוסין מברכין מיושב, ונ"ל שכיון שברכת אשר ברא שאומרים אותה כל שבעה, היא מכלל שבע ברכות, ויש בה ברכה לכלל ישראל, מהרה ה' אלהינו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה וכו', ולברך את ישראל צוה הש"ת שיהיה בעמידה, וכמו שדרשו חז"ל סוטה ל"ח כה תברכו בעמידה, וכתוב אלה יעמדו לברך את העם, לפיכך מברכים שבע ברכות בעמידה, דכולהו כחדא נינהו, ודוקא פעם אחת בחופה, אבל בסעודה לא, שלא להטריח את המסובין.

ובשו"ת האלף לך שלמה אבן העזר סימן קט"ו כתב וז"ל הנה מצאתי בתקוני זוהר תקון י' שכל העולם חייבין לעמוד עם החתן והכלה כשמברכין שבע ברכות תחת החופה, ואסור להם לישיב בשעת הברכות, ובודאי ראוי לחוש לדבריו דברי אלקים חיים.

ובשו"ת כנה"ג אורח סי' רפ"ב אות י"א כתב להעיר על מה שלא נהגו לעמוד לחתן כשעולה לקרות בס"ת בשבת, והרי החתן דומה למלך, וכמו שאנו נוהגים לעמוד בשעת ז' ברכות, מפני שהחתן הוא כמלך, ושמעתי שכ"כ בס' הפליאה, וכן המנהג פשוט בקושטא, ומנהגי כשהחתן עובר לפני יהיה מי שיהיה, אני עומד על רגלי, מפני שהוא כמלך.

ובשו"ת בית יהודה יורה דעה סימן ל"א תמה עליו: וז"ל הגזים הרב בעל כנה"ג להצריך לעמוד מפני חתן אפילו עם הארץ בעת עלותו לס"ת, א"כ מדוע איתא במשנה יומא ע"ג ע"ב שביום כיפור דהמלך והכלה רוחצין פניהם, לפי דבריו הוא ליה להתיר גם לחתן לרוחץ פניו ביום כיפור כיון דהוא ממש כמלך, ואפשר לומר להחמיר אמרו כגון עשיית מלאכה ולצאת יחידי וכיוצא, אבל לא להקל ולהתיר הרחיצה, ועוד דשאני מלך דמסתפר בכל יום דכתיב מלך ביופיו תחזינה עיניך.

ובספר ארחות חיים ח"ב ע"מ ס"ו נמי כתב איתא בפרקי ר' אליעזר, החתן דומה למלך, מה המלך הכל מקלסין לפניו כך החתן, מה המלך אינו יוצא לשוק לבדו כך החתן, מה המלך שמחה ומשתה לפניו כך החתן כל שבעת ימי המשתה, מה המלך לובש בגדי כבוד כך החתן, ולכן נהגו בכל מקומותינו שהעם עומדים על רגליהם בשעה שהחתן מהלך בדרך, וכשמברכים לו ברכת אירוסין וברכות נישואין, וכשעולה לקרות בתורה ועולים עמו אוהביו ומיודעיו, והכל לפי המנהג, ועיין בשו"ת דרכי נועם סימן ד' דכתב טעם אחר מדוע צריך לעמוד בעת שמברכים השבע ברכות.

גליון זה נודב להצלחת הרב נפתלי בן מלכה יהא רעוא שבוכות זיכוי רבבות יצליה בכל ענייניו

האם חתן שמחל על כבודו אין כבודו מחול כיון דדומה למלך? קימ"ל אה"ע סימן ס"ד ס"ק א' הנושא בתולה צריך לשמוח עמה ז' ימים, שלא יעשה מלאכה.

והוסיף הרמ"א: וחתן אסור בעשיית מלאכה.

יש להקשות: מה חידש הרמ"א הרי המחבר כתב כן.

ותירץ בחלקת מחוקק סימן ס"ד ס"ק ב' דמלשון המחבר משמע דמשום האשה תקנו, כן ואם היא רוצה למחול על תקנתה הרשות בידה, וכמ"ש בסמוך בשם ר' ירוחם, וכדאמרין בעלמא כל האומר אי אפשרי בתקנת חכמים שומעין לו, על כן כתב דאף דיכולה למחול על שמחתה דהיינו לאכול ולשתות ולשמוח עמה, אבל במלאכה ולצאת יחידי לשוק אף שהיא מוחלת, מ"מ הוא אסור בזה, ומטעם שהוא דומה למלך, ומלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, ומסיק אבל אין זה מוכרח, ועיין במקנה בקונטרס אחרון, וכן תירץ בבית שמואל ועי"ש שהביא שיטה שמהני מחילה.

האם חתן אינו צריך לעמוד לפני נשיא ותלמיד חכם?

הנה איתא בספר תשב"ץ קטן סימן תס"ה חתן נוטריקון ת' חורין ת' תלמיד חכם ז' נשיא, מלמד שנעשה חורין ממלאך המות ואינו צריך לעמוד מפני תלמיד חכם, ולא מפני נשיא.

ובספר בית חתנים פרק ס"ו הערה י"א כתב שכשהראה דברי התשב"ץ הנ"ל למרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל תמה עד מאוד ואמר שהמנהג הוא שהחתן עומד מלא קומתו מפני תלמיד חכם וזקן, וכנראה שהתשב"ץ מעולם לא אמר כן וטעות נפל בספר.

ובספר דרך שיחה ע"מ קמ"א הביא שנשאל מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א בהא דחתן דומה למלך האם פטור מלקום מפני אביו או תלמיד חכם, והשיב דחתן רק דומה למלך ואינו מלך ובודאי שחייב בכבוד תלמיד חכם, ועיין בספר הנפלא מצהלות חתנים ע"מ נ' לדידי הגאון הנפלא רבי יצחק אוהב ציון שליט"א תלמידו חביבו של הגר"ח קניבסקי שליט"א שכתב דברים נפלאים בענין זה.

מי שיש לו אשה רשע האם מותר לנדוד ולא לשלם כדי שתמות אשתו? בפרשתן כ"ג כ"ד מוצא שפתיך תשמור.

איתא בגמ' ברכות ח' ע"א במערבא כי נסיב אינש אתתא, אמרי ליה הכי מצא או מוצא, מצא דכתיב משלי י"ח "מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה' מוצא דכתיב קהלת ז' "ומוצא אני מר ממות את האשה" חזינן מהגמ' דאשה רעה נקראת מוצא, ואיתא בגמ' שבת ל"ב תניא רבי נתן אומר בעון נדרים מתה אשה של אדם, שנאמר משלי כ"ב אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך, א"כ אם יש לאדם אשה רעה, יש לו עצה להתפטר ממנה שיעשה נדר ולא יקיימו.

ושמעתי בדרך צחות: דזה הזהירה התורה "מוצא" אפילו אם יש לך בבית מוצא דהיינו אשה רעה גם שפתיך תשמור, שאין לך היתר לעבור על נדרים, כך שמעתי מידידי הגאון רבי יהושע פינק שליט"א ר"מ בשיבת בעלזא בני ברק.

מעדני אשר: מצאתי דבר נפלא בענין זה, דהחיד"א בספרו פתח עינים ראש השנה ו' ע"א וכן בספרו חומת איקן משלי כ"ב כתב וז"ל שמעתי מהרב עיר וקדיש כמהר"ר גדליא חיון ז"ל שחז"ל אמרו שבעוון נדרים אשתו מתה, ומי שיש לו אשה רעה נודד ואינו מקיים כדי שתמות אשתו, הוא טיפש דמיתת אשתו הוא לעונש, ולא לעשות לו נחת רוח, וכלפי זה אמר הכתוב "אם אין לך לשלם" פירוש שעשית זה כדי שתמות אשתך, ועל זה אני אומר "למה יקח משכבך" לעשות לך נחת רוח, אדרבה הוא צריך ליענש בעון נדרים, ויענש בעונש אחר, ואשתו תהיה קיימת.

איך ציוה רבי אלעזר שלאחר מיתתו יניחו אותו בביתו בעלייה

הרי מבטל מצות קבורה?

בפרשתן כ"ב כ"ג לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו, ובענין איד אמרין בגמ' שתקנו שאין מלינין את המת בירושלים, הרי בכל מקום יש איסור דאורייתא, עיין במעדני אשר בחקותי תשע"ב אריכות נפלאה.

מכאן ילפינן סנהדרין מ"ו ע"ב דיש חיוב לקבור מת.

אינתא בגמ' ב"מ פ"ד ע"מ ב' כי הוה קא ניחא נפשיה של רבי אלעזר ברבי שמעון אמר לה לדביתהו ידענא דברבנן דרתיחי עלי ולא מיעסקי בי שפיר, אוגנין בעיליתאי ולא תדחלין מינאי.

יש להקשות: הרי קבורה היא מצות עשה דאורייתא, א"כ איך ביטל רבי אליעזר המצוה, וכן איך שמעו בקולו, הרי הרמב"ם פ"ב מהלכות אבל הלכה א' כתב שאם צוה אדם שלא יקברוהו אין שומעין לו שהקבורה מצוה שנאמר כי קבר תקברנו, כך מקשה במהרש"א בבא מציעא פ"ד ע"מ ב', וכן במהר"ק חיות שם.

איכא כמה תרוצים:

א. לא היה חש רבי אליעזר על הקבורה, משום דאיבעיא להו בגמ' סנהדרין מ"ו ע"ב קבורה משום בזיונה או משום כפרה, והוא כבר בא לידי נסיון שאין רמה ותולעה ישלוט בו ולא יבא לידי בזיון א"כ בזיון לא שייך אצלו, וכפרה נמי לא הוה צריך, דיסורים שהיה לו היו ממרקין ומכפרין עליו, לכן לא היה צריך כפרה, כך תירץ במהרש"א בבא מציעא פ"ד ע"מ ב', ועיין בספר חסידים סימן תתשמ"א.

ב. הרי קימ"ל דמשום כבוד המת שרי להלין מת, והוא משום כבודו עשה כדקאמר ולא מעסקי בי, כך תירץ במהרש"א בבא מציעא פ"ד ע"מ ב', ובמעדני אשר פרשת ויחי תשע"ב הארכתי בקושיא בשם המפרשים על הא דאמרין בגמ' סנהדרין מ"ו ע"ב איבעיא להו קבורה משום בזיונה הוא, או משום כפרה הוא, למאי נפקא מינה, דאמר לא בעינא דליקברוה להווא נברא, אי אמרת משום בזיונה הוא לא כל כמיניה, ואי אמרת משום כפרה הוא אמר לא בעינא כפרה, מאי, ונשאר הגמ' בספק, דקשה איך יכול לבטל מצות עשה דאורייתא של קבורה ע"ש ג' תרוצים.

האם יש איסור לתת לבו שם של נקיבה?

בפרשתן כ"ב ה' ולא ילבש גבר שמלת אשה וגו'.

הנה בשו"ת דברי מלכיאל חלק ג' סימן ע"ה כתב אני תמה במה שנהגו לקרוא לנקיבות בשמות שנקראים בהם זכרים, ואין ראוי לעשות כן ויש בזה כמה חששות, וזכר לדבר יש מאיסור דאשה לא תלבש שמלת גבר.

ובשו"ת שיה יצחק סימן תמ"א ס"ק ט' כתב ובאם מותר ליתן שם אשה לאיש כמו שמחה דהוא לישנא דקרא, התיר בפדה את אברהם מערכת דנים את ש' ס"י ט' אך חקר שם להחמיר מלקרות אשה בשם איש, אהא דגמ' שבת ק"מ ע"ב שלא תאמר "מזל" אלא "מני" יש להוכיח שלא לקרות אשה בשם איש.

ובספר זכר דוד מאמר א' ע"מ רמ"ב כתב וז"ל הן עתה יצא לאור ספר המצרף ובסימן פ"ד ראיתי שאסור לקרוא שם אשה לאיש, מה שלא חשו לזה רבנן דקשישי מינו, וחזינן להו טובא שהיו נושאים שם נקבות כמו רבינו שמחה תלמידו של רש"י, ומה שהביא ראיה שאסור מהא דאמרין בגמ' שבת ס"ז ע"א הוא בשמו והיא כשמה יש בו משום דרכי האמורי, ובמחילה מכבודו תורתו לא שם לבו ולא פנה שלמאלו לפירש רש"י שפירש הוא ואשתו מחליפין שמותם בלילה משום ניהוש, וכל זה לא נגע ולא פגע השמות לבנים.

וכן בספר טעמא דקרא בפרשתן להגר"ח קניבסקי שליט"א דן בזה האם יש איסור לקרוא לאיש בשם של אשה והביא את דברי המצרף ודברי שו"ת דברי מלכיאל וכתב דלהלכה אין לזה שום חשש.

ומביא ראיות: משישים וחמש מקומות שמצאנו אנשים בשמות של נשים ע"ש באריכות.

מדור לפרסום ספרים חדשים של ידידי ותומכי המכון שנתקבלו למערכת

"אוצרות דברי יציב"

על מסכת ברכות
ליקוט מספרי הגה"ק מצאנו ז"ע
נמסר ע"י ידידינו
הרה"ג רבי שוורץ שליט"א ירושלים
מעורכי הספר

"שדה צופים"

מהדורא חדשה על מסכת ברכות
מאת ידידינו פה מפיק מרגליות
הגאון רבי שמואל דוד פרידמן שליט"א ברוקלין

"בוחרים להצליח"

עניני בנין בית היהודי ועצות והדרכות לזה
מאת ידידינו פה מפיק מרגליות
הרב משה יוסף אוברלנדר שליט"א ירושלים

"גם אני אודך"

על כל עניני ברכת כהנים
מאת ידידינו
הגאון הנפלא רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידינו הרב מרדכי זיסקינד הגר שליט"א ברוקלין | לא תעשוק שכיר וגו' ביומו תתן שכרו. בויקרא י"ג כתיב ולא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר ופרש"י שם לא תלין לשון נקבה מוסב על הפעולה, א. צ"ע מה כונת רש"י לומר בזה. ב. תמוה מדוע לא כתיב לא תלין שכר שכיר שהרי לא את הפעולה מלין אלא את שכרו. ג. האם ראש כולל עובר שלא משלם לאברכים בזמן עובר בלאו זה.

ב) ועשית מעקה לגגך. האם יש מעלה לעשות מעקה נאה מדין הידור מצוה.

ג) ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה. יש להקשות מדוע לא אמרו שתלמוד תורה ג"כ מעביר את רוע הגזרה, שהרי אם אלו מעבירים את רוע הגזרה כל שכן ת"ת שהוא כנגד כולם וכמש"כ בשערי תשובה |שער ד' אות י"א וט"ז | שת"ת מכפר ומגין מכל הייסורים.

ד) כשלא יכולים לתקוע. כתב המגן אברהם (סימן תקפה בשם מט"מ מהר"ל) פעם אחת לא היו יכולים לתקוע והפך השופר וקרא לתוכו ויהי נועם ושוב יכלו לתקוע. א. מה העניין בזה להפוך את השופר. ב. מדוע דווקא הסגולה היא לומר הפסוק של ויהי נועם. ג. מדוע לא מצאנו בשאר מצוות החפץ לקיים ויש הפרעה בידו שיעשה בעין סגולה זו.

כללי השתתפות

- כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה על סך 1000 ₪.
- כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
- כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- שימו לב: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקט מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com ולברורים ופרטים נוספים בטלפון 0573154010 | נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות ענו.

אנו חוזרים ומבקשים, השולחים בכתב יד, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקט. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה.

תשובות ניתן לשלוח עד צום גדליה תשע"ג

מכתבים למערכת

האם יש חיוב לכבוד מלך נכרי?

מה שהבאתם בשם המגן אברהם שאין חיוב לכבוד מלך נכרי, והבאתם דאחרונים הקשו מהא דכתוב בספר ח"י "יודבר ה' אל משה ואל אהרן ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים" וכתב רש"י וז"ל ציום לחלוק לו כבוד בדבריהם, משמע דאף למלכי אומות העולם צריכים לחלוק כבוד, ותרצתם.

הגאון המפורסם רבי שמואל קאה גרס שליט"א הוסיף בחיוב עילת

נראה לתרץ, ורודאי אין חיוב לכבוד, אבל לרוב אילוי שלא בכבוד הוא בכלל מצוה המלך ולבואו אסור, ואפשר דזה המצוה השקל דבפני חיוב לכבוד ואפשר משום דהיא בכלל בניין.

הרב משה פריץ שליט"א

יש לציין דבמדרש וקציעה אר"ח סימן רכ"ד העיר מדברי הגמ' ובהם ק"ב דפליגי ר"י ור"ל במלך נכרי רשע אם מחוייבם לכבוד, משמע דאם אינו רשע לכו"ע יש לכבודו.

הרב שאול מרגליות שליט"א הוסיף עילת

נראה לתרץ דבספר תתם סופר על התורה כותב על רש"י בחומש וז"ל הוזהרום שלא יבזו המלך ויתכבדו עוונתיו ולא יבואו אל המכות כדון, ולפי זה יש לומר דלעולם אין חיוב לכבוד מלך נכרי, ושאינו חתם שיש רצון ה' שיהא לפרעה עשרה מכות.

הרב אליהו נתנאל שליט"א ח"פ

יש לציין מה שכתב ברבינו בחיי בראשית כ"ז על הפסוק וירפא אלוקים את אבימלך כי עוצר עצר ה' וז"ל ובכתבו הנה תפרש חולי המלך וכל ביתו, כי עד עתה לא הוכיחו הפרשה ולא ידענו במה לקה, ולא הוכיח הלכות בשם אבימלך כשם שהוכיח הרפואה בשם "זירפא אלהים את אבימלך", אבל הענין הזה כדי לחלוק כבוד למלכות.

האם מותר לעבוד אסור כדי לראות מלך נכרי?

מה שהבאתם מחלוקת הפוסקים האם מותר לעבוד על אסור דרבנן כדי לראות מלך נכרי, והלכה פסקינן שמתיר.

הרה"צ רבי פנחס מנחם דאודי שליט"א ח"ס דברי פנחס ירושלים

נראה לציין מה שהעיר בזה בשו"ת קנין תורה הל"א סימן ל"ה את ה' אם מצוה להשתדל לראות מלכה כגון במדינות שכתר המלוכה ביד אשה כמו במדינת ענבלאנד וזן בזה בכמה צדדים, וחד הצדדים הוא הפשטות הגמ' מביאר דרך אסור דרבנן דרחה מפני כבוד המלך ולא אסור תורה, ולפי מה דדרשני בגמ' ק"ב מ"א ונשמרת מכל דבר רע שלא יסתכל באשה אפילו בנכרית, א"כ זה הוא אסור תורה, ולא מצינו שנרחה אסור תורה של הדרה עבירה מפני כבוד מלכות.

אדם ששמו שלום האם מותר לקרוא לו בשמו בבית המרחץ?

מה שהבאתם בשם החיד"א דאדם ששמו שלום מותר לקרוא לו בבית המרחץ בשמו.

הבה"ח שמואל טוביאס נ"ץ ישיבת פתח שני בריק

יש לציין דבשו"ת משנה שכר אר"ח סימן ס"ז כותב וז"ל ראיתי ביוצאת רבינו הגה"ק ממונקאטש ז"ל שבקש מאנשי שבעת שיבולו במקוה וטבולו גם בעד טובת נשמתו טבילה אחת או יותר, ומעת רואי ואת קבלתי עלי לעשות כן גם לטובת נשמת בני הבחור העילוי הנפלא כבר שלום זצוק"ל ועלה ספק בלבי אם יאי לעשות כן הלא איתא בגמ' שבת ק"ע דאסור לומר שלום בבית המרחץ ע"ש מה שמסיק.

האם כשמונים כלי ביטול לאשה ממיים המצוה של שמחת יום טוב

מה שחקרתם במה דקמ"ל חיוב אדם לשמח את אשתו בחג בכגדים ותכשיטים האם בכלי ביטול נמי אפשר לקיים המצוה.

הרב אברהם שאול וויסנר שליט"א טול סאטמאר ירושלים

נראה להעיר לפי מה שכתב בגליוני הש"ס פסחים ק"ט דמצות שמחת יום"ט הוא מצוה כללית ואינה מצוה פרטי כמו יין ורודמה, אלא כל שמחה שהנפש תהא שמחה, א"כ לפי זה בודאי שיוצא.

תגובות אפשר לשלוח עד ליום ג' בערב בלבד
להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א
לפקס המערכת: 057-7961607 או למייל: leviber@gmail.com
לביורום בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560
מי שמעוניין להצטרף לאלפי המנויים נא להתקשר למערכת

מדוע נענשו בימי שמואל כשבקשו למנות מלך חרי זה מצוה מן התורה

מה שהקשתם כיון שיש חיוב מן התורה למנות מלך, א"כ מדוע מביאר בשמואל א' פרק ח' פסוק ה' שבימי נענשו בגלל שבקשו למנות מלך חרי זה חיוב, ותרצתם בחמשה אופנים.

הרב אליעזר אהרן גוטליב שליט"א ירושלים

ראיתי בספר תורה שבעל פה ששמואל א' ח' בפירושו רמז כמלא את ה' מביא בשם מפרשים שהם בקשו מלך שישפוט ע"פ דיני גוים, ואילו כולם היו רוצים למשפט ישראל אז היה מצות מלך, אבל עמי הארץ לקלקלו ורצו למשפט בדת נמוסות ע"ש שמביא מהמג"ש"א וכן מספר ערבי נחל.

הרה"צ רבי רפאל שטמבר שליט"א קריית שמונה נתנה

יש לציין דבאר החיים תרין שיש במינוי המלך ב' אופנים, **אחד** שיהיה המבטח בו להנהיג המלחמות בעוונת חמתו ולצאת כנכוד ביום קרב כסדר מלכי האומות, וזה הוא דבר שנאי בעיני ה' **והשני** שזכות צדקתו תגן עליהם לזושיעים ובאופן זה הוא מצוה למנות מלך, ובימי שמואל בקשו ואמרו שמואל א' ח' ה' "ענתה שימה לנו מלך לשפוטנו ככל הגוים" וכן אמרו שם פסוק כ' ויצא לפנינו ונלחם את מלחמתנו וכיון שרצו מלך ככל הגוים שיבטחו בו כיון לכן הקפיד הקב"ה, אבל אם היו שואלים להם מלך שבוכחו וישועה ה' את ישראל היו מקיימין מצוה.

הרב משה סבן שליט"א טול ארזות תורה בני ברק

הרב יואל אברהם מושקוביץ שליט"א טול סאטמאר ירושלים

יש לציין דבמאורי הוריות י"א ע"ב ב' תירץ שמצד שנתנה המלוכה לשבט יהודה, אפשר שלא היה באותו הפרק בשבט יהודה ראוי למלך, ולא היה ראוי למנות למלך הראשון רק באדם הגון ומעולה ביותר והיה קשה לנביא על שלא נתאחרה הבקשה עד עמוד ביהודה ראוי למלך והיתה הנבואה להתערב להם להמליך מלך מלכות עראי עד היות ביחודה מי שראוי לכך ושב המלכות לאחוזתו.

הרה"צ יוסף קרביץ שליט"א הוסיף עילת

הרה"צ אלימלך בלום שליט"א ח"פ

יש לציין מה שתירץ הכלי יקר דהא רצון ה' שיהיה מלך שתהא אמתו על כולם ולא יהיה איש הישר בעיניו יעשה, וזה שנאמר שם תשים "עליו" מלך זה אמתו עליו, מש"כ בימי שמואל אמרו תנה לנו מלך ולא אמר עלינו, אלא יהיה מסור בידינו ועל ידי ה' יוצא שהוא יתנוף לנו, ולכן זה מלך שאין הקב"ה רוצה.

הרב משה אהרן לכוניצקי שליט"א בני ברק

יש לציין דמנחת כבודים על התוספתא תרין שהיה להם להמתין עד שיצוה הקב"ה.

הרב משה שלמן ליברמן שליט"א טול סאטמאר בני ברק

יש לציין דבספר פנינים משלחן גבוה תירץ דאננם מינוי מלך מצוה, אבל בדומה למצות של יזכתב לה ספר כריתות" שבעת שהאדם נצרך לה הוא מקיים מצוה, אבל מטוב היה שלא יצטרך לה כלל, א"כ ה"ה הכא, ועל זה הדיכום שמואל.

האם יש חיוב להקדים שלום לכל אדם

מה שדנתם האם יש חיוב להקדים שלום לכל אדם.

הרה"צ רבי פאוויל מאשנסקי שליט"א בני ברק ח"ס דף חסדי מנסי

יש להעיר מהא דכתב רש"י על המשנה ברכות י"ב ע"א שואל מפני הכבוד וז"ל שואל בשלום אדם נכבד ושראו להקדים לו שלום, משמע דלא לכל אדם יש חיוב להקדים שלום, וכן משמע מהא דאיתא בגמ' ברכות י"ד ע"א ר"ב בר שבא אוקע לגביה דרבינא, וימים שאין היחיד גומר את ההלל הזה, ולא פסיק ליה, שאנו רב בר שבא דלא חשיב עליה דרבינא.

איזה דבר אפשר לגזול מעני

מה שהקשתם על הגמ' בכתובי ר"ב אמר רבי חלבו אמר רב הונא כל שידוע בחברו שהוא רגיל ליתן לו שלום, וקיים לו שלום, ואם נתן לו ולא החזיר נקרא גולן, שנאמר ישעיהו ג' ואתם בערתם הכרם גולת עניי בבתיכם, וברשי"י גולת עניי שאין לו כלום לגזול ממנו, אלא שלא להשיב על שלומו, והקשתם הוי איתא במדרש על הפסוק אל תגזול את דל כל שאינו אומר דבר בשם אמונו עובר בלא, חיוני דיש עוד דברים שאפשר לגזול מהעני שאין אמורים את החדושים בשמו.

הרב אהרן דין שליט"א הוסיף עילת

נראה לתרץ, הדבא נקט עני, על דרך שאמרו בגמ' תריס"ג ע"א אין עני אלא בדעה לרמו שאפילו דברי תורה אי אפשר לגזול ממנו.

הרב יעקב ישראל מייזנער שליט"א לונדן

יש להעיר שהרד"ק בישיעה חולק על רש"י וסובר ששייך גזילה גבי עני כגון שמלה וכלים.

<p>גליון זה נודב ע"י ידידינו גדול העסקנים בהשכנת שלום הרב משה יוסף אורבנלנדר שליט"א ירושלים לעילוי נשמת אביו הרב שלום בן הרב אליעזר ז"ל נלב"ע י"ד אלול ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידינו הגאון רבי אהרן צבי מרמורשטיין שליט"א ראש מולל סערס וויניץ בני ברק להרגל שמחת נשואי בתו של הרב יעקב דוד מרמורשטיין שליט"א י"ד ארנן בני אמונים עב"ג הבה"ח מנחם מנדל אפעלבוים נ"ץ במד"ס ובשעט"מ</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידינו הגאון החסיד רבי דניאל אלתר שליט"א ראש כולל איי שבחבורה ירושלים להרגל שמחת נשואי בנו הבה"ח אברהם מרדכי נ"ץ עב"ג במד"ס יהא רעוא שבוכות זיכר רבבות יהודה נתח מכל ויצא חלציו ויעלית בכל אשר יפנה</p>	<p>ברכת מזל טוב לאמו"ר הגאון המפורסם רבי חיים יעקב מנחם שוורץ שליט"א הוסיף עצמו ורב בית החולים לניאדו להרגל שמחת אירוסיו בתו תחי' עב"ג</p>
<p>גליון זה נודב לרפואת האשה החשובה מרת טוביבא אסתר בת הוה תחי' יהא רעוא שבוכות זיכור רבבות בלימוד התורה יקיים בה הבטחת התורה</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידינו הרב משה חיים יוספוביץ שליט"א קריית שמונה להרגל שמחת אירוסיו בתו תחי' עב"ג הבה"ח מרומ משה אהרן הלוי סגל נ"ץ בן הרה"צ אליעזר סגל שליט"א ח"ס בית אסתר יעב וברכת מול טוב לסבים החשובים הרה"צ שמעיה יוספוביץ שליט"א הרב עזריאל ליון שליט"א</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידינו הנדב הנכבד הרב משה יהודה הכהן וייס שליט"א ירושלים לעילוי נשמת אמו האשה החשובה מרת רבקה יענטא בת אשר אנשיל ז"ל נפטרה י"ד אלול תשע"א ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>מכחירי כולל ש"ס יהא רעוא שיזכה לראות נתח מכל ויצא חלציו</p>